

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

5ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 06 Φεβρουαρίου 2020 με την εξής σύνθεση:,
Ευαγγελία Μιχολίτση - Πρόεδρος, Χρήστος Σώκος - Εισηγητής, Άννα Χριστοδουλάκου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 30.12.2019 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 1614/30.12.2019 της προσφεύγουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», η οποία εδρεύει στο ... επί της οδού ... αρ.... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...», η οποία εδρεύει ... επί της οδού ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατέθεσε την από 03.02.2020 Παρέμβασή της.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται την ακύρωση της ισχύος α) του αποσπάσματος 422ης/19-12-2019 ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ... θέμα 11ο αναφορικά με την έγκριση του 2ου πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, με ανοικτές διαδικασίες άνω των ορίων, για την «Ανάθεση του έργου της καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του ... (...) για την περίοδο από 1/1/2020-31/12/2021» καθώς, β) του 2ου πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του ηλεκτρονικού διαγωνισμού, με ανοικτές διαδικασίες άνω των ορίων, για την «Ανάθεση του

Αριθμός απόφασης: 224/2020

έργου της έργου της καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του ... (...) για την περίοδο από 1/1/2020-31/12/2021» προς τον σκοπό να απορριφθεί η προσφορά της παρεμβαίνουσας και ακολούθως την κατακύρωση του διαγωνισμού στην ίδια.

Με την Παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε τον Εισηγητή Χρήστο Σώκο

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017, ποσού €4.722,00 (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο αυτόματης δέσμευσης με κωδικό ...).

2. Επειδή, με την με αριθ. ... διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε Ηλεκτρονικός Διαγωνισμός με Ανοικτές Διαδικασίες άνω των ορίων για την ανάθεση του έργου της καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του ... για την περίοδο 1.1.2020 έως 31.12.2021, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής εκτιμώμενης επί τη βάσει σταθμισμένων κριτηρίων αξιολόγησης και συντελεστών βαρύτητας ανά κριτήριο (όρος 2.3 της διακήρυξης), εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ποσού 944.382,58 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Ο εν λόγω διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό στο ΕΣΗΔΗΣ ....

3. Επειδή, με το απόσπασμα πρακτικών της 417ης/26-09-2019 συνεδρίασης ... της αναθέτουσας αρχής (Θέμα 19ο) αναφορικά με την έγκριση του 1ου ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ του διαγωνισμού, τόσο η προσφεύγουσα όσο και η παρεμβαίνουσα προκρίθηκαν στην επόμενη φάση του διαγωνισμού. Κατόπιν της δημοσίευσης του αποσπάσματος πρακτικών της 417ης/26-09-2019 συνεδρίασης ... της αναθέτουσας αρχής (Θέμα 19ο) με το οποίο εγκρίθηκε το 1ο ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ του

Αριθμός απόφασης: 224/2020

διαγωνισμού, η παρεμβαίνουσα άσκησε την από 11-10-2019 προδικαστική προσφυγή, στρεφόμενη ανεξαιρέτως κατά όλων των προκριθεισών εταιρειών, μεταξύ αυτών και της εδώ προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως την 17-10-2019 παρέμβαση υπέρ της απόφασης της αναθέτουσας αρχής, όπου και εξεδόθη η με υπ' αρ 1341/2019 απόφαση του 8ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ η οποία έκανε δεκτή την εκεί παρέμβασή της και απέρριψε την προσφυγή της εδώ παρεμβαίνουσας. Μετά την απόφαση απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής της εδώ παρεμβαίνουσας, η επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού συνήλθε την Δευτέρα 9/12/2019 και ώρα 10:00π.μ. στα γραφεία της Υποδ/νσης Οικονομικής Διαχείρισης, για την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών όπου, κατόπιν διευκρινήσεων, εξεδόθη το 2ο ΠΡΑΚΤΙΚΟ, με το οποίο κρίθηκε ότι η παρεμβαίνουσα έλαβε βαθμολογία 100,36 και προσέφερε τιμή 978.419,52 ευρώ με αποτέλεσμα να ορισθεί προσωρινή ανάδοχος με 2η στην σειρά κατάταξης την προσφεύγουσα με βαθμολογία 100,60 και προσφερόμενη τιμή 1.019.725,54 ευρώ. Κατόπιν των ανωτέρω η Σύγκλητος της αναθέτουσας αρχής με το απόσπασμα της 422ης/19-12-2019 τακτικής συνεδρίας της θέμα 11ο ενέκρινε το πρακτικό αυτό.

4. Επειδή κατά της ως άνω απόφασης ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή, νόμιμα και εμπρόθεσμα την 30.12.2019, με κατάθεση μέσω της «επικοινωνίας», με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

5. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της προσβαλλόμενης Απόφασης καθώς, από τον ηλεκτρονικό τόπο του αντίστοιχου δημόσιου Διαγωνισμού, αποδεικνύεται πως αυτή κοινοποιήθηκε ηλεκτρονικά στους προσφέροντες, στις 19.12.2019, ώστε η κατ' αυτής στρεφόμενη Προδικαστική Προσφυγή να έχει κατατεθεί, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» στο ΕΣΗΔΗΣ στις 30.12.2019 (Δευτέρα), εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) Κανονισμού.

6. Επειδή, η προσφεύγουσα, στρεφόμενη κατά της επίμαχης Απόφασης

Αριθμός απόφασης: 224/2020

ασκεί την Προδικαστική Προσφυγή με άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον (ΣτΕ (Γ' Τμήμα) 328/2011, ΕΑ 213/2011, (Δ' Τμήμα, 7μελές) 2166/2003, (Ε' Τμήμα) 414/2002, Ολομ. 280/1996), καθώς, δραστηριοποιούμενη επιχειρηματικά στον τομέα της επίμαχης σύμβασης, συμμετείχε στον Διαγωνισμό και πλέον μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης με την οποία αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος η παρεμβαίνουσα, υφίσταται βλάβη, όπως απαιτείται από τις διατάξεις των άρθρων 360 παρ. 1 Ν. 4412/2016 και 3 παρ. 1 Π.Δ. 39/2017. Όμως απαραδέκτως αιτείται την αποδοχή της προσφοράς της και της και την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, καθώς εκφεύγει από τις αρμοδιότητες της ΑΕΠΠ (ΕΑ ΣτΕ 54/2018). Επίσης απαραδέκτως στρέφεται κατά 2ου πρακτικού της Επιτροπής, καθώς το πρακτικό αυτό έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και επομένως στερείται εκτελεστότητας (ΑΕΠΠ 50/2020, ΔΕφΠειραιά Ν128/2018).

7. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή, κοινοποίησε στις 31.12.2019 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της και απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις με αριθμό πρωτοκόλλου 142/09.01.2020 απόψεις της σχετικά με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, ζητώντας παράλληλα την απόρριψή της, τις οποίες απόψεις κοινοποίησε στην προσφεύγουσα στις 28.01.2020, ενώ η προσφεύγουσα στις 31.01.2020 κατέθεσε νομίμως και εμπροθέσμως το με ίδια ημερομηνία Υπόμνημά της προς αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

8. Επειδή, η παρέμβαση της εταιρείας με την επωνυμία «...» έχει ασκηθεί εκπρόθεσμα καθόσον η υπό κρίση προσφυγή κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή στην παρεμβαίνουσα μέσω του δικτυακού τόπου του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στις 31.12.2019, οπότε και εκκινεί η σχετική 10ήμερη προθεσμία προς άσκηση παρέμβασης, και η εν λόγω παρέμβαση ασκήθηκε στις 03.02.2020 με κατάθεση μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Επομένως η εν λόγω παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

9. Επειδή, το παράρτημα της σελ. 42 της διακήρυξης όπως συμπληρώθηκε/διευκρινίστηκε με το υπ.αρ. 7343/13-06-19 έγγραφο διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής ορίζει ότι *«Τα αμφιθέατρα, οι αίθουσες διδασκαλίας και τα W.C. των ... Τμημάτων υπάρχει περίπτωση να χρειαστεί να*

Αριθμός απόφασης: 224/2020

καθαριστούν κάποια Σάββατα ή Κυριακές κατά την περίοδο των εξετάσεων. Ο ακριβής αριθμός των Σάββατων και των Κυριακών καθώς και οι αντίστοιχες εργατοώρες ανά ημέρα που θα χρειαστεί στις περιπτώσεις αυτές, δεν μπορεί να προσδιοριστεί ακριβώς τη δεδομένη χρονική στιγμή, εφόσον εξαρτάται από τις εκάστοτε ανάγκες των .... Η μέχρι σήμερα εμπειρία μας έχει καταδείξει ότι αυτό μπορεί να ζητηθεί 1-2 φορές ετησίως, κυρίως Σάββατα. Στο κτήριο του ...Κέντρου πιθανόν να απαιτηθεί καθαρισμός των χώρων Σάββατα και Κυριακές, σε περιπτώσεις διοργάνωσης μεγάλων εκδηλώσεων. Οι ανάγκες αυτές δεν μπορούν να προσδιοριστούν τη δεδομένη στιγμή. Η μέχρι σήμερα εμπειρία μας έχει καταδείξει ότι αυτό μπορεί να ζητηθεί 1-2 φορές ετησίως.».

10. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣΤΕ 3703/2010, 53/2011, ΕΣ VI Τμήμα Πράξεις 78/2007, 19/2005, 31/2003 κ.λπ.), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993 κλπ), αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Επειδή, κατά την ερμηνεία των όρων κάθε Διακήρυξης ο ερμηνευτής του δικαίου πρέπει να αναζητείτο πραγματικό νόημα των ενσωματωμένων σε αυτή κανόνων με αφετηρία τη λεκτική, ήτοι γραμματική διατύπωσή τους (γραμματική ερμηνευτική μέθοδος).

11. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται επί λέξει ότι «[...]Στον πίνακα με τα δικαιολογητικά του Ν.3863/2010 που υπέβαλε η εταιρεία «...» δεν κάνει αναφορά στον αριθμό των εργαζομένων καθώς και τις ημέρες και τις ώρες εργασίας αυτών που θα απασχοληθούν για τον επιπλέον καθαρισμό στις παρακάτω περιπτώσεις, όπως ρητώς προβλέπεται στο παράρτημα της σελ. 42 της διακήρυξης ΑΛΛΑ ομοίως επισημαίνεται στο υπ.αρ. ... έγγραφο διευκρινήσεων της ίδιας της αναθέτουσας αρχής που αναφέρει ρητά: «• Τα αμφιθέατρα, οι αίθουσες διδασκαλίας και τα W.C. των ... Τμημάτων υπάρχει περίπτωση να χρειαστεί να καθαριστούν κάποια Σάββατα ή Κυριακές κατά την περίοδο των εξετάσεων. Ο ακριβής αριθμός των Σάββατων και των Κυριακών καθώς και οι αντίστοιχες εργατοώρες ανά ημέρα που θα χρειαστεί στις

Αριθμός απόφασης: 224/2020

περιπτώσεις αυτές, δεν μπορεί να προσδιοριστεί ακριβώς τη δεδομένη χρονική στιγμή, εφόσον εξαρτάται από τις εκάστοτε ανάγκες των ... Τμημάτων. Η μέχρι σήμερα εμπειρία μας έχει καταδείξει ότι αυτό μπορεί να ζητηθεί 1-2 φορές ετησίως, κυρίως Σάββατα. • Στο κτήριο του ... πιθανόν να απαιτηθεί καθαρισμός των χώρων Σάββατα και Κυριακές, σε περιπτώσεις διοργάνωσης μεγάλων εκδηλώσεων. Οι ανάγκες αυτές δεν μπορούν να προσδιοριστούν τη δεδομένη στιγμή. Η μέχρι σήμερα εμπειρία μας έχει καταδείξει ότι αυτό μπορεί να ζητηθεί 1-2 φορές ετησίως.» Από τον ενδεδειγμένο έλεγχο των στοιχείων της προσφοράς της προσωρινής αναδόχου, προκύπτει ότι η εν λόγω εταιρεία παρέλειψε να αναφερθεί, επί ποινή αποκλεισμού, στα παραπάνω κατά την σύνταξη της οικονομικής της προσφοράς. Βάσει των ανωτέρω, μεταξύ των απαιτούμενων στοιχείων είναι ο καθορισμός των ημερών και ωρών εργασίας, όπου θα έπρεπε να αναφέρονται και μη εργάσιμες ημέρες προς κάλυψη των τιθεμένων απαιτήσεων όσον αφορά τους ως άνω αναφερθέντες πολλαπλούς καθαρισμούς. Ωστόσο, στο οικείο αρχείο αναφέρεται μόνο απασχόληση ατόμων Δευτέρα έως Παρασκευή παραλείποντας την αναφορά προς πλήρωση της ως άνω απαίτησης (Σάββατα και Κυριακές) κατά σαφή παράβαση των όρων της διακήρυξης. Συγκεκριμένα δεν περιέλαβε στην οικονομική της προσφορά και δη στο αρχείο που αφορά τη συμμόρφωση της προσφοράς με το άρθρο 68 Ν. 3863/2010 ή/και στους πίνακες της Οικονομικής προσφοράς του οικείου Παραρτήματος το σύνολο των απαιτούμενων στοιχείων όσον αφορά την παροχή των υπηρεσιών πολλαπλών καθαρισμών, οι οποίοι βάσει των οικείων όρων της διακήρυξης, θα διενεργούνται εντός Σαββατοκύριακου ή σε αργίες. Ειδικότερα, μεταξύ των απαιτούμενων στοιχείων είναι ο καθορισμός των ημερών και ωρών εργασίας, όπου θα έπρεπε να αναφέρονται και μη εργάσιμες ημέρες προς κάλυψη των τιθεμένων απαιτήσεων όσον αφορά τους ως άνω αναφερθέντες πολλαπλούς καθαρισμούς. Ωστόσο, στο οικείο αρχείο αναφέρεται μόνο απασχόληση ατόμων Δευτέρα έως Παρασκευή παραλείποντας την αναφορά προς πλήρωση της ως άνω απαίτησης. Ομοίως δεν έχει συνυπολογίσει και το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. Αξίζει να σημειωθεί ότι ίδιος λόγος έχει κριθεί ως βάσιμος σύμφωνα με την απόφαση της ΑΕΠΠ 628/2018 (σκέψεις 58 επ) με την οποία έγινε δεκτή προσφυγή για τους ίδιους λόγους αποκλεισμού. Επομένως,

Αριθμός απόφασης: 224/2020

βάσει των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή, με τις προσβαλλόμενες πράξεις της, δεν μπόρεσε να διαγνώσει τις πλημμέλειες και παραλείψεις αυτές της συμμετέχουσας εταιρείας με αποτέλεσμα να πρέπει οι προσβαλλόμενες πράξεις να ακυρωθούν και να απορριφθεί η προσφορά της «...» κατά σαφή παράβαση των όρων της διακήρυξης αλλά και τον παρεχομένων διευκρινήσεων της αναθέτουσας αρχής.

12. Επειδή, η αναθέτουσα αντικρούει τον ως άνω λόγο της προσφυγής και αναφέρει σχετικώς ότι «[...] Ως προς τον ισχυρισμό περί μη αναφοράς του αριθμού εργαζομένων καθώς και τις ημέρες και ώρες εργασίας αυτών που θα απασχοληθούν για τον επιπλέον καθαρισμό στις περιπτώσεις της σελ. 42 της αρ. ... Διακήρυξης: Ο συγκεκριμένος ισχυρισμός θα πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμος. Σύμφωνα με την οικονομική προσφορά της προσωρινής αναδόχου, η εταιρεία ... ρητά αναφέρει τα εξής:

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΟΥΝ. 3863/2010 (ΦΕΚτ. Α'115/2010)	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΡΙΘΜ. ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ... ΓΙΑ ΤΗΝ «ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ... (...), ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΠΟ 01/01/2020 ΕΩΣ 31/12/2021», ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠ' ΑΡ. ... ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ.	
Ο αριθμός των εργαζομένων ανά κτίριο.	25 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ.
Οι ημέρες και οι ώρες εργασίας	ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 40 ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ...

"Για την τήρηση του ανωτέρω ωραρίου απασχόλησης, που απαιτεί η πρόσκληση, και προκειμένου να τηρηθούν απαρέγκλιτα οι διατάξεις της ισχύουσας εργατικής νομοθεσίας, ως υποχρεούμαστε και έχουμε δηλώσει στην προσφορά μας, η εταιρεία μας θα απασχολήσει 25 άτομα πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. και θα καλύπτει πλήρως το ωράριο λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών από Δευτέρα έως Παρασκευή. Επίσης θα γίνεται ο απαραίτητος καθαρισμός και τα Σαββατοκύριακα στους εξής χώρους:

> Αμφιθέατρα, αίθουσες διδασκαλίας και W.C των ... Τμημάτων, κατά τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων. > Κτίριο Έκθεσης του ..., σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο από Δευτέρα έως και Κυριακή, σε καμία περίπτωση δεν θα γίνεται υπέρβαση του συνολικού αριθμού ωρών εργασίας που ισοδυναμεί σε πενθήμερη, δωρη εργασία, δύο ατόμων (δηλ. των

Αριθμός απόφασης: 224/2020

80 ωρών συνολικά ανά εβδομάδα). > Κτίριο ..., σε έκτακτες περιπτώσεις που θα ορίζονται από το αρμόδιο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας της Υποδ/σης Διοικητικού του .... > Σε κάθε άλλη έκτακτη περίπτωση που θα οριστεί από το αρμόδιο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας της Υποδ/σης Διοικητικού του ...". Κατά συνέπεια, από την οικονομική προσφορά προκύπτει πως η προσωρινή ανάδοχος έλαβε υπόψη τις ανάγκες για καθαριότητα όλων των χώρων του ...ακόμα και εκείνες τις ανάγκες που ενδέχεται να προκύψουν και Σαββατοκύριακα. Εξάλλου, το ... λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ανάγκες για καθαριότητα που θα προκύψουν κατέληξε και προσδιόρισε τον αριθμό των απαιτούμενων για την καθαριότητα ατόμων σε είκοσι πέντε (25) και κατένειμε αυτόν τον αριθμό σε συγκεκριμένους χώρους, όχι ως σύνολο προσώπων αλλά ως σύνολο ανθρωπώρων. Έτσι, από την αναφορά της προσωρινής αναδόχου πως «θα γίνεται ο απαραίτητος καθαρισμός και τα Σαββατοκύριακα στους εξής χώρους» συνάγεται πως, κατ' ενάσκηση του διευθυντικού της δικαιώματος, θα μεταβάλλεται η οργάνωση του χρόνου εργασίας (από πενθήμερο σε εξαήμερο, ρεπό αντί Σάββατο Δευτέρα κλπ.), τηρουμένης όμως της υποχρέωσης σαραντάωρης πλήρους αποκλειστικής απασχόλησης, ενός αριθμού εργαζομένων που όμως είναι εκ των προτέρων για όλους τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό άγνωστος και αβέβαιος, καθώς το αρ. 7343/13.06.2019 έγγραφο με το οποίο ζητήθηκαν διευκρινίσεις δεν αναφέρει έναν βέβαιο και σίγουρο αριθμό εργαζομένων και ωρών απασχόλησης, αλλά αναφέρει κάποιες «φορές» που ενδέχεται να απαιτηθεί καθαρισμός ιδίως τα Σάββατα αλλά και τις Κυριακές. Αυτό προκύπτει εξάλλου από το γεγονός πως μία από τις περιπτώσεις πρόσθετου καθαρισμού είναι και η εξής περίπτωση που αναφέρεται στο αρ. 7343/13.06.2019 έγγραφο, πλην όμως η προσφεύγουσα ουδέν μνεία κάνει; «Σε οποιαδήποτε κτηριακή εγκατάσταση μπορεί να υπάρξει ανάγκη καθαρισμού χώρων σε έκτακτες περιπτώσεις οι οποίες, λόγω της φύσης τους, δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν. Ως έκτακτες θεωρούνται οι περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, σεισμού, πλημμυρών, εκτεταμένης πυρκαγιάς κ.λ.π.). 3) Ως προς τον ισχυρισμό περί μη συνυπολογισμού του ύψους του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά: Ο συγκεκριμένος ισχυρισμός τυγχάνει απορριπτέος ως απαράδεκτος, άλλως ως αβάσιμος, καθώς είναι γενικός, αόριστος και εντέλει αναπόδεικτος, αφού η

Αριθμός απόφασης: 224/2020

προσφεύγουσα δεν αναφέρει αναλυτικά και ειδικά ποιες είναι οι αποδοχές που θα έπρεπε να συνυπολογιστούν, για πόσους εργαζόμενους, ποιο κεφάλαιο αφορά (ημερομίσθια; Προσαυξήσεις Κυριακών κλπ), εάν η οικονομική προσφορά της εταιρείας ... καλύπτει τα κεφάλαια αυτά και εάν όχι με ποιον τρόπο υπολογισμού προκύπτει κλπ. Η αοριστία αυτή ενισχύεται ακόμη περισσότερο και από το εξής γεγονός. Η προσφεύγουσα κατέθεσε μέσω της πλατφόρμας ΕΣΗΔΗΣ υπόμνημα με οικ. αρ. πρωτ. 16514/12-12-2019. Σε αυτό η προσφεύγουσα παρέθεσε συγκριτικό πίνακα υπολογισμού εργατικού κόστους, με τα ποσά που υποστήριζε πως υπολειπόταν της εργατικής νομοθεσίας. Η προσφεύγουσα, όμως, στην προδικαστική της προσφυγή δεν αναφέρει, ούτε παραπέμπει στο πίνακα του συγκεκριμένου υπομνήματος, παρά μόνο γενικά και αόριστα αναφέρεται πως η προσωρινή ανάδοχος δεν συνυπολόγισε και το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, χωρίς να δίνει καμία άλλη πληροφορία, ως προς τον τρόπο με τον οποίο διαπίστωσε τον μη συνυπολογισμό των ποσών αυτών, ενώ δημιουργείται αμφιβολία και ως προς το εάν τελικά εμμένει στον πίνακα που είχε παραθέσει στο υπόμνημά της, ή τελικά κατόπιν επανυπολογισμού των ποσών δεν διεπίστωσε διαφορές, καταλήγοντας, έτσι, σε έναν γενικόλογο, αόριστο και εν τέλει αναπόδεικτο ισχυρισμό. Όπως επικουρικώς, αναφέρεται πως η Επιτροπή εξέτασε την οικονομική προσφορά της Εταιρείας ... και έκρινε πως έχουν συνυπολογιστεί τα συγκεκριμένα ποσά. Σύμφωνα με την νομολογία (ΑΠ 550/2008, ΔΕΝ 2009, σελ. 474, ΕΣ 134/2014 Κλ. IV ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ), η αναγωγή του ημερομισθίου σε μηνιαίο μισθό προκύπτει από το γινόμενο του πολλαπλασιασμού του ημερομισθίου επί είκοσι έξι (26). Με αυτό τον τρόπο καταβάλλονται σταθερά, συνεχόμενα, χωρίς διακυμάνσεις ανάλογα με τον αριθμό των εργασίμων ημερών κατά μήνα, οι μηνιαίες αποδοχές, συμπεριλαμβανομένης και της αμοιβής για εορτές, ακόμη και εάν ο εργαζόμενος δεν εργάστηκε. Επιπροσθέτως, κατά πάγια νομολογία, η προσαύξηση της Κυριακής εργασίας και των ημερών εργασίας αποτελεί τακτικές αποδοχές, όταν η εργασία παρέχεται τακτικώς και νομίμως (Γ. Λεβέντη - Κ. Παπαδημητρίου, Ατομικό Εργατικό Δίκαιο, 2011, σελ. 516 και την νομολογία στην υποσημείωση 5). Από τα ανωτέρω προκύπτει μεταξύ άλλων πως στην έννοια των αποδοχών συμπεριλαμβάνεται και η προσαύξηση των Κυριακών και

Αριθμός απόφασης: 224/2020

των αργιών και κατά συνέπεια μπορούν να συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο των πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών, όπως αναφέρει η Διακήρυξη στην σελ. 26. Έτσι, το ετήσιο κόστος για 25 εργαζόμενους προκύπτει ως εξής: 29.4 (κατώτατο ημερομίσθιο) X 26 (ημέρες εργασίας) X 12 (μήνες) X 25 (άτομα) = 226.512€. Επίσης, ως τακτικές αποδοχές, η προσαύξηση Κυριακών και εορτών αργίας είναι η εξής: Πενήντα δύο (52) Κυριακές + (συν) επτά (7) αργίες (άρθρο 4 Β.Δ. 748/1966, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 42 Ν. 4554/2018): = 59. Οι αργίες είναι επτά (7), καθώς σε αυτές συμπεριλαμβάνονται: i) 15 Αυγούστου, ii) 28 Οκτωβρίου (προαιρετική αλλά αμειβόμενη με προσαύξηση αργία), iii) 25 Δεκεμβρίου, iv) 26 Δεκεμβρίου, v) 25 Μαρτίου, vi) Δευτέρα Πάσχα, vii) Πρώτη Μαΐου. Έτσι, η αμοιβή (προσαύξηση) της εργασίας κατά ημέρα Κυριακή και αργίες προκύπτει από το εξής γινόμενο: 29.4(κατώτατο ημερομίσθιο) X 0,75 (προσαύξηση Κυριακής και εορτών) X 59 (ημέρες Κυριακής και εορτών) = 1.285,02€. Έτσι, το σύνολο των ετήσιων πάσης φύσεως νομίμων αποδοχών ανέρχεται στο ποσό των 226.512€ + 1.285,02€ = 227.797€. Η προσφορά της εταιρείας ... ανέρχεται στο ποσό των 228.646.44€. με αποτέλεσμα να υπερβαίνει τις νόμιμες αποδοχές κατά 849,42€.ήτοι σε 29,25 ημερομίσθια, άλλως σε 194 πρόσθετες ανθρωποώρες που καλύπτουν οποιαδήποτε ανάγκη για επιπλέον καθαρισμό (849,42€/ 4,36€ ωρομίσθιο [29,04€ X 0,15 = 4,36€). Επίσης, πρέπει να επισημανθεί πως η εργασία κατά ημέρα Κυριακή και αργίες κατανέμεται κατ' ενάσκηση του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη, καθώς δεν απαιτείται από την διακήρυξη η συνεχής απασχόληση ενός ή παραπάνω συγκεκριμένων εργαζομένων (εξάλλου, κάτι τέτοιο θα ήταν παράνομο, καθώς σύμφωνα με το ΒΔ 748/1966 κάθε εργαζόμενος πρέπει να λαμβάνει ανά επτά (7) εβδομάδες μία Κυριακή ως ημέρα εβδομαδιαίας ανάπαυσης). Με τον ίδιο τρόπο κρίθηκε πως το επιδόματα εορτών Πάσχα - Χριστουγέννων υπερβαίνουν το σύνολο των νομίμων αποδοχών Έτσι, σαράντα (40) ημερομίσθια Επιδόματος Εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα (25 ως Επίδομα Χριστουγέννων και 15 ως Πάσχα) X 29,04 = 1.161,60€ X 0,04166 (σταθερός συντελεστής που προσαυξάνει τα επιδόματα εορτών με την αναλογία του επιδόματος αδείας) = 1.209,99.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 εδ. β' της ΥΑ 19040/1981 τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα υπολογίζονται επί των πράγματι καταβαλλομένων μισθών ή ημερομισθίων και ως τέτοια νοείται το σύνολο των τακτικών αποδοχών.

Αριθμός απόφασης: 224/2020

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 περ. α της ΥΑ 19040/1981, η προσαύξηση της Κυριακής αργίας και των εορτών συμπεριλαμβάνεται στην έννοια των τακτικών αποδοχών. Ως εκ τούτου, η προσαύξηση της Κυριακής αργίας μπορεί να αναφερθεί ως μέρος των τακτικών αποδοχών στο σύνολο του εργατικού κόστους των επιδομάτων Χριστουγέννων και Πάσχα. Επειδή ο υπολογισμός του κόστους της προσαύξησης της Κυριακής αργίας και των ημερών αργίας ποικίλει ανάλογα με το πόσες Κυριακές και αργίες κάθε εργαζόμενος απασχολείται, εκτιμάται πως κατά μέσο όρο προσαυξάνεται το σύνολο του κόστους κατά 5,52 ημερομίσθια (για τον υπολογισμό βλ. ΔΕΝ 2014, σελ. 403 και 1494), ήτοι 160,30€. Δηλ. $1209,99 \times 25 \text{ άτομα} + (\text{συν}) 160,30\text{€} = 30249,25\text{€} + 160,30\text{€} = 30.410.05\text{€}$. Η προσφορά της προσωρινής αναδόχου ανέρχεται στο ποσό των 36.299,76€.

Για άλλη μία φορά επισημαίνεται πως δεν έχει ζητηθεί να απασχολούνται όλοι οι εργαζόμενοι Κυριακές και αργίες, αλλά απαιτείται η συνεχής εργασία από μόνων Κυριακές και αργίες σε ορισμένους χώρους του ..., χωρίς να απαραίτητα και κατ' ανάγκην να είναι το ίδιο πρόσωπο, καθώς η οργάνωση του χρόνου εργασίας αποτελεί περιεχόμενο του διευθυντικού δικαιώματος του εργοδότη. Με τον ίδιο κατά τα ανωτέρω τρόπο κρίθηκε πως και το προϋπολογισμένο εργατικό κόστος του επιδόματος αδείας που αναφέρεται στην οικονομική προσφορά της προσωρινής αναδόχου υπερβαίνει το σύνολο των νομίμων αποδοχών.».

13. Επειδή, με το νομίμως κατατεθέν υπόμνημά της η προσφεύγουσα αντικρούει τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής και ισχυρίζεται ότι «[...] η ίδια ... ρητά αναφέρει ότι θα απασχολήσει 25 άτομα πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης και θα καλύπτει πλήρως το ωράριο λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών από Δευτέρα έως Παρασκευή, ήτοι 8 ώρες ημερησίως το κάθε άτομο. Επίσης η ίδια η αναθέτουσα διευκρινίζει ότι τα 25 αυτά άτομα θα είναι πλήρους και αποκλειστικής θωρης απασχόλησης προκειμένου να καλύπτονται οι καθημερινές - τακτικές εργασίες για το κάθε κτίριο του παραπάνω πίνακα αντίστοιχα, και επίσης θα γίνεται ο απαραίτητος καθαρισμός και τα Σαββατοκύριακα στους εξής χώρους: Αμφιθέατρα, αίθουσες διδασκαλίας και W.C των ... Τμημάτων, κατά τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων (1-2 φορές ετησίως, κυρίως Σάββατα). Κτίριο ..., σε έκτακτες περιπτώσεις που θα ορίζονται από το αρμόδιο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας της Υποδ/σης Διοικητικού του ..., (1-2 φορές ετησίως). Συνεπώς αν η προσωρινή ανάδοχος κατ' ενάσκηση του διευθυντικού της δικαιώματος, μεταβάλει την οργάνωση του χρόνου εργασίας

Αριθμός απόφασης: 224/2020

(από πενθήμερο σε εξαήμερο, ρεπό αντί Σάββατο Δευτέρα κλπ.), τότε την Δευτέρα δεν θα πραγματοποιηθεί καμία τακτική - καθημερινή εργασία από τα άτομα που εργάστηκαν το Σάββατο και έτσι δεν θα καλύπτεται ο αριθμός των απαιτούμενων, από τη διακήρυξη, εργαζομένων για το κάθε ένα αντίστοιχα. Άλλωστε βάσει της διακήρυξης και των διευκρινίσεων που έχουν δοθεί προκύπτει αβίαστα η παρακάτω ανάλυση των απαιτούμενων ανθρωποωρών.

α/α	Κτιριακές εγκαταστάσεις του ...	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	ΗΜΕΡΕΣ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΑΝΑ ΑΤΟΜΟ	ΩΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΝΑ ΑΤΟΜΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ
1	Κτίριο ...	6	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	48
2	Κτίριο των ...	4,6	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	36,8
3	Κτίριο του ...	2	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	16
4	Κτίριο ...	1	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	8
5	Κτίριο ...	1	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	8
6	Κτίριο του ...	2	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	16
7	Κτίριο του ...	2	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	16
8	Κτίριο ...	1	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	8
9	Κτίριο ...	1	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	8
10	Κτίριο ...	1	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	8
11	Κτίριο ...	2	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΚΥΡΙΑΚΗ	6,67	40	13,34
12	Λευκό Κτίριο ...	0,4	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	3,2
13	Περιβάλλον χώρος ...	1	ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΩΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	8	40	8

Επομένως, προκείμενου να καλυφθούν οι ανάγκες καθαρισμού και τα

Αριθμός απόφασης: 224/2020

Σαββατοκύριακα, από την ενδεχόμενη μεταβολή του ωραρίου από 8ωρο 5ήμερο σε 6 ώρες και 40 λεπτά 6ήμερο θα προέκυπτε και αντίστοιχη μεταβολή των συνολικών ημερήσιων ανθρωποωρών και θα αντιπασσόταν στα όσα ορίζει η διακήρυξη. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η εν λόγω εταιρεία ενώ συμμορφώθηκε με τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές της διακήρυξης κατά τη σύνταξη της τεχνικής προσφοράς της, παρέλειψε να αναφέρει τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν.3863/2010 που αφορούν τις εργασίες καθαρισμού και τα Σαββατοκύριακα κατά την σύνταξη της οικονομικής της προσφοράς. Το γεγονός αυτό καθιστά την προσφορά της απαράδεκτη και απορριπτέα καθώς πέραν των παραπάνω δεν έχει επιπλέον συνυπολογίσει το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων και το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. Εξάλλου από τα στοιχεία της οικονομικής προσφοράς της ... στα οποία είχαμε πρόσβαση δεν προκύπτει ξεκάθαρα πως προκύπτει το εργατικό κόστος και ήταν αδύνατο να εκμαιεύσουμε την μέθοδο υπολογισμού αυτού σε αντίθεση με την εταιρία μας, η οποία υπέβαλε πλήρη ανάλυση του κόστους μισθοδοσίας όπως ρητά απαιτείται από τη διακήρυξη κεφ.2.2.4 παρ. η σελ.26. Η αναθέτουσα εκ των υστέρων, μετά τη αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και προ της εκδόσεως της αποφάσεως της, ζήτησε από την ... να υποβάλει ανάλυση του κόστους μισθοδοσίας, τα στοιχεία της οποίας λάβαμε γνώση με την κοινοποίηση της αποφάσεως της αναθέτουσας περί ανάδειξης της ως προσωρινής αναδόχου, από την οποία και πάλι δεν προέκυπτε με σαφήνεια το κόστος μισθοδοσίας με αποτέλεσμα η ίδια η Αναθέτουσα αυτοβούλως και καταχρηστικώς να αναλύει το κόστος μισθοδοσίας της «...» στις δικές της απόψεις, κατά ευθεία παράβαση της αρχής της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας! Στο υπόμνημα μας δε όντως παραθέσαμε συγκριτικό πίνακα υπολογισμού του εργατικού κόστους στον οποίο εμμένουμε και επικουρικά σας παραθέτουμε και ο οποίος ούτως ή άλλως αποτελεί μέρος του φακέλου του διαγωνισμού! Στον παρακάτω πίνακα ΕΙΝΑΙ ΕΜΦΑΝΕΣ ΟΤΙ δεν υπολογίζεται το εργατικό κόστος που αφορά τους επιπλέον καθαρισμούς κατά τα Σαββατοκύριακα πέραν αυτών που αναφέρονται στο ...στο οποίο απαιτείται, συνεχώς όλο το έτος, ο καθαρισμός, από Δευτέρα έως Κυριακή.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ											
ΣΤΗ ΛΗ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Αριθμός απόφασης: 224/2020

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ / ΤΜΗΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ	ΩΡΕΣ ΗΜΕΡΑ	ΑΝΑ ΜΙΚΤΟ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ	ΜΙΚΤΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ	ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ΑΜΟΙΒΗΣ ΕΤΗΣΙΩΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΜΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	ΠΡΟΣ/ΞΕΙΣ ΚΥΡΙΑΚΩΝ & ΑΡΓΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΜΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	ΜΙΚΤΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ ΠΡΟΣ/ΞΕΙΣ	ΔΩΡΑ ΠΑΣΧΑ & ΧΡΙΣΤ/ΝΩΝ ΜΕΙΣΦ. ΕΡΓΟΔΟΤΗ	ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ	
ΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ	25	8	4,360	29,04	313,20	227.383,20	1.308,65	228.691,85	29,21	38.626,19	12,05	51,4		
ΣΥΝΟΛΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1/2020-12/2						227.383,20	1.308,65	228.691,85		38.626,19	12,05	1,45		
ΣΥΝΟΛΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1/2020-12/2						454.766,40	2.617,31	457.383,71		77.252,37	24,10	2,89		
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΠΟΣΑ ...								457.292,88		72.599,52	22,65	1,20		
ΠΟΣΑ ΚΑΤΩ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ								90,83		4.652,85	1,4	51,69	6,19	

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΣΤΗΛΗ 5 = 365 ΗΜΕΡΕΣ - 104 ΡΕΠΟ = 261 ΕΡΓΑΣΙΜΕΣ ΗΜΕΡΕΣ Χ 1,2= 313,20 ΗΜΕΡ.ΑΜΟΙΒΗΣ
ΤΑ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ΑΜΟΙΒΗΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙ 1,2

ΣΤΗΛΗ 6 = ΣΤΗΛΗ 1 Χ ΣΤΗΛΗ 4 Χ ΣΤΗΛΗ 5 = 25Χ29,04Χ313,20=

227.383,20 Χ 2 ΕΤΗ = 454.766,40 **ΣΤΗΛΗ 7** = 52 ΚΥΡΙΑΚΕΣ+8 ΑΡΓΙΕΣ=60

ΗΜΕΡΕΣ Χ 6,67 ΩΡΕΣ Χ 4,36 Χ 75% = 1.308,65Χ2= 2.671,31

*6,67 ΩΡΕΣ ΕΙΝΑΙ 6 ΩΡΕΣ ΚΑΙ 40 ΛΕΠΤΑ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΝΤΑΙ ΕΠΙ 6ΗΜΕΡΟΥΚΑΙ ΑΦΟΡΑ ...

ΣΤΗΛΗ 8 = ΣΤΗΛΗ 6+ΣΤΗΛΗ 7= 454.766,40+2.617,31=457.383,71

ΣΤΗΛΗ 9 = ΣΤΗΛΗ 8/ΣΤΗΛΗ 5/ΣΤΗΛΗ 1= 457.383,71/313,20/25= 29,21

ΣΤΗΛΗ 10 = 40 ΗΜΕΡ/ΣΘΙΑ Χ 29,21 Χ 1,04166 Χ 1,2696 Χ 25 ΑΤΟΜΑ= 38.626,19 Χ 2 = 77.252,37

ΣΤΗΛΗ 11 = 13 ΗΜΕΡ/ΣΘΙΑ Χ 29,21 Χ 1,2696 Χ 25 ΑΤΟΜΑ = 12.051,45 Χ 2 = 24.102,89

ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΔΩΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΥΠΟΨΗ ΤΟ ΜΙΚΤΟ ΗΜΕΡ/ΣΘΙΟ ΚΑΘΩΣ ΣΤΙΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΚΥΡΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΑΡΓΙΕΣ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΙΚΑ ΕΡΓΟΔΟΤΗ ΕΙΝΑΙ 26,96%.

14. Επειδή, στο υπ.αρ. 7343/13-06-19 έγγραφο διευκρινήσεων της αναθέτουσας αρχής, το οποίο παρατίθεται στην προσφυγή, ορίζεται ρητώς η υποχρέωση των διαγωνιζομένων να δηλώσουν συγκεκριμένες ημέρες και ώρες εργασίας για Σάββατα ή/και Κυριακές, στους χώρους που ορίζονται στη διακήρυξη και στο ως άνω έγγραφο διευκρινίσεων, επί τη βάση των εκτιμήσεων της αναθέτουσας αρχής, ως αυτές διατυπώθηκαν στο έγγραφο αυτό. Τούτο, δε, ευλόγως, καθώς η δήλωση συγκεκριμένων ημερών και ωρών εργασίας είναι ο μόνος τρόπος, ώστε να διαπιστωθεί η συμμόρφωση της οικονομικής προσφοράς με την εργατική νομοθεσία. Τούτο, δε, ανεξαρτήτως του αν η διαπίστωση της ορθότητας των δηλώσεων των προσφερόντων ήτο δυνατή, λόγω της γενικής διατύπωσης της διακήρυξης ως προς την ως άνω απαίτηση. Με την ως άνω απαίτηση συμμορφώθηκε η προσφεύγουσα στην οικονομική της προσφορά, δηλώνοντας «Από τα παραπάνω 25 άτομα τα 23 άτομα θα είναι

Αριθμός απόφασης: 224/2020

8ωρης απασχόλησης από Δευτέρα έως Παρασκευή και 2 άτομα θα είναι 6,67ωρης 6ήμερης απασχόλησης εκ των οποίων το ένα θα εργάζεται όλες τις Κυριακές και τις αργίες. Επίσης εκτός των παραπάνω 25 ατόμων θα απασχοληθούν επιπλέον 3 άτομα 8ωρης απασχόλησης για 3 Σάββατα και 3 Κυριακές ανά έτος για την κάλυψη των επιπλέον αναγκών καθαρισμού.». Ήτοι, δεν αρκεί, για τη συμμόρφωση με τον ως άνω όρο, η περιλαμβανόμενη στην οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας δήλωση «ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 40 ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ...» και «...Επίσης θα γίνεται ο απαραίτητος καθαρισμός και τα Σαββατοκύριακα στους εξής χώρους: > Αμφιθέατρα, αίθουσες διδασκαλίας και W.C των ... Τμημάτων, κατά τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων. > Κτίριο Έκθεσης του ..., σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο από Δευτέρα έως και Κυριακή, σε καμία περίπτωση δεν θα γίνεται υπέρβαση του συνολικού αριθμού ωρών εργασίας που ισοδυναμεί σε πενθήμερη, 8ωρη εργασία, δύο ατόμων (δηλ. των 80 ωρών συνολικά ανά εβδομάδα). > Κτίριο ..., σε έκτακτες περιπτώσεις που θα ορίζονται από το αρμόδιο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας της Υποδ/σης Διοικητικού του .... > Σε κάθε άλλη έκτακτη περίπτωση που θα οριστεί από το αρμόδιο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας της Υποδ/σης Διοικητικού του ...». Τα ως άνω, δε, επιρρωνύονται εκ του ότι στο άρθρο 2.4.3.1. ζ) της διακήρυξης, που αφορά στις τεχνικές προσφορές (η ορθότητα των οποίων δεν αποτελεί αντικείμενο εξέτασης), απαιτείται, επίσης, ρητώς «ζ) Πλήρης περιγραφή προσφερόμενων υπηρεσιών ... • Αριθμός απασχολούμενων ατόμων (αριθμό εργαζομένων που προτίθεται να απασχολήσει ο υποψήφιος ανάδοχος για κάθε κτίριο χωριστά, οι ημέρες και ώρες εργασίας αυτών)». Εξάλλου, οι διαγωνιζόμενοι, αν θεωρούσαν ότι οι επίμαχοι όροι καθιστούσαν αδύνατη ή ουσιαδώς δυσχερή την υποβολή εκ μέρους τους οικονομικής προσφοράς, όφειλαν, επικαίρως, να προσβάλουν τους όρους αυτούς, οι οποίοι, μη προσβληθέντες, αποτελούν δεσμευτικό κανονιστικό πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας. Εκ των ως άνω προκύπτει, ότι η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας, στην οποία δεν δηλώνονται, ως ρητώς επί ποινή αποκλεισμού απαιτείτο, συγκεκριμένες ημέρες και ώρες εργασίας για Σάββατα ή/και Κυριακές, στους χώρους που ορίζονται στη διακήρυξη και στο ως άνω έγγραφο διευκρινίσεων, ήταν, κατά δεσμία αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, αποκλειστέα, κατά τα βασίμως

Αριθμός απόφασης: 224/2020

προβαλλόμενα από την προσφεύγουσα. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος προσφυγής είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

15. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται επί λέξει ότι «*Η εταιρεία ... στο προϋπολογισθέν κόστος για αναλώσιμα υλικά και εργολαβικό κέρδος αναγράφει τιμές που αποτελούν «ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά» σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016. Το αυτό διέγνωσε και η αναθέτουσα αρχή και ζήτησε εξηγήσεις. Η εταιρεία «...» κατέθεσε μεν έγγραφο εξηγήσεων το οποίο ήταν απαράδεκτο και αόριστο το οποίο η αναθέτουσα αρχή δεν μπόρεσε να το εκτιμήσει δεόντως και καθ' υπέρβαση της διακριτικής ευχέρειας που της παρέχει ο νόμος το έκανε δεκτό παρόλο που ήταν αόριστο, γενικόλογο και δίχως να δικαιολογεί το ανεπαρκές κόστος αναλωσίμων υλικών που υπέβαλε στην προσφορά της. Οι εξηγήσεις - λόγοι ότι δήθεν έχει επιτύχει την προμήθεια υλικών σε χαμηλή τιμή ενώ παράλληλα διαθέτει και απόθεμα αναλωσίμων υλικών το οποίο δύναται να διαθέσει προς κάλυψη των αναγκών και χωρίς επιπλέον κόστος είναι αόριστοι και πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι διότι δεν διευκρινίζεται συγκεκριμένα η αποθηκευμένη ποσότητα που θα καλύψει τις ανάγκες της επίμαχης σύμβασης και το είδος των διαθέσιμων αναλωσίμων, ώστε να μην προκύπτει αβίαστα εάν θα καλυφθούν στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτελέσεως της υπό σύναψη συμβάσεως και ότι δεν καθίσταται αυτή ζημιογόνος (ΣτΕ ΕΑ 187, 198/2013) (ΑΕΠΠ 336/2018 σκ 60 επ, ΑΕΠΠ 628/2018 σκ 80 επ, ΑΕΠΠ 38/2019 σκ 18 επ). Επίσης δεν αναφέρει και δεν εξειδικεύει πόσα έργα εκτελεί παράλληλα, πόσα επιδιώκει ακόμη να της ανατεθούν, τότε προμηθεύτηκε τα αναλώσιμα υλικά, πόσα και ποια θα αναλωθούν στα υπόλοιπα έργα της και πόσα εκ των αποθεμάτων θα αναλώσει στο εν λόγω έργο. Ομοίως δεν προσδιορίζει ούτε χρονικά πόσο διάστημα θα καλύπτεται από επικαλούμενο απόθεμα καθόσον δεν μπορεί να γνωρίζει επακριβώς τότε θα ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός, τότε θα της ανατεθεί η σύμβαση και πόσο θα είναι το υπόλοιπο του αποθέματος προς ανάλωση για τον εν λόγω έργο! Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι η «...» δεν αποτελεί εξαίρεση ούτε πρωτοτύπησε αφού ανάλογες συμφωνίες και εκπτώσεις με προμηθευτές έχουμε πετύχει όλες οι εταιρείες του χώρου, παρόλα αυτά, εμείς, υπολογίσαμε εύλογο κόστος αναλωσίμων υλικών προκειμένου η οικονομική μας προσφορά να είναι σύμφωνη με τον νόμο αλλά και ανταποκρινόμενη στις πραγματικές συνθήκες του*

Αριθμός απόφασης: 224/2020

συγκεκριμένου έργου! Σε κάθε περίπτωση δε, πέραν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες όσο και τις απαιτήσεις και ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου έργου ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΛΟΓΙΚΗ, όταν οι χώροι και επιφάνειες καθαρισμού ξεπερνούν τα 106.960 τετραγωνικά μέτρα ενώ η επισκεψιμότητα είναι ιδιαίτερα μεγάλη όταν η ίδια η αναθέτουσα αρχή στα με αριθμό ... και ... έγγραφα διευκρινήσεων τονίζει ότι «Ως δείκτη μέτρησης των υπό ερώτηση μεγεθών, σας αναφέρουμε ότι το πλήθος των μελών της ... Κοινότητας που χρησιμοποιεί τις εγκαταστάσεις του ... (... , εκπαιδευτικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, επισκέπτες), ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 7.300 άτομα», είναι προφανές ότι το ποσό που δηλώνει η εταιρεία «.....» για αναλώσιμα υλικά δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του έργου και μάλιστα για 2 χρόνια!! Προς επίρρωση των ανωτέρω, έχει νομολογιακά κριθεί ότι, κατά την έννοια του άρθ. 68 του ν. 3863/2010 σε συνδυασμό με το προϊσχύσαν άρθ. 52 του πδ 60/2007, οι διατάξεις του οποίου δεν αφίστανται των διατάξεων του ήδη ισχύοντος άρθ. 88 ν. 4412/2016 περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, συνάγεται ότι στην οικονομική προσφορά πρέπει να ενσωματώνεται ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων κρατήσεων, ενώ ιδιαίτερα χαμηλά και όχι εύλογα ποσά προσκρούουν στις αρχές του υγιούς ανταγωνισμού της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων καθώς και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος. ΕΠΟΜΕΝΩΣ τυγχάνει πρόδηλο το γεγονός ότι η εταιρεία «.....» μη υπολογίζοντας εύλογο κόστος αναλωσίμων κατέθεσε ασυνήθιστα χαμηλή τιμή κατά παράβαση του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, αλλά και κατά παράβαση της αρχής του υγιούς ανταγωνισμού της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, με δεδομένο ότι σε μία οικονομική προσφορά πρέπει να ενσωματώνεται ένα εύλογο και όχι μηδαμινό ποσοστό του διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων κρατήσεων, ενώ ιδιαίτερα χαμηλά και όχι εύλογα ποσά προσκρούουν στις αρχές του υγιούς ανταγωνισμού της ίσης μεταχείρισης των

Αριθμός απόφασης: 224/2020

διαγωνιζομένων καθώς και της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών , αφού με τη μεθόδευση αυτή οι λοιποί υποψήφιοι αποκλείονται κατά το στάδιο αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και η διαδικασία αποβαίνει υπέρ του διαγωνιζομένου εκείνου που προσφέρει τις υπηρεσίες του αντί αδικαιολόγητα χαμηλού, σε σχέση με τα κρατούντα στην αγορά, τιμήματος.».

16. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή αντικρούει τον ως άνω δεύτερο λόγο της προσφυγής και αναφέρει επί λέξει ότι «Η Επιτροπή επειδή έκρινε ότι το κόστος που προϋπολογίζει η εταιρεία ... για αναλώσιμα υλικά και εργολαβικό κέρδος είναι χαμηλό και προκειμένου να ελέγξει εάν πρόκειται για «ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά», σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, ζήτησε δύο (2) φορές από την εταιρεία να τεκμηριώσει την ανάλυση της οικονομικής της προσφοράς αναφορικά με τα δύο αυτά μεγέθη. Έτσι, ως προς το εργολαβικό κέρδος, η εταιρεία με το οικ. αρ. πρωτ. 16575/13.12.2019 έγγραφο, παρείχε διευκρινίσεις, στις οποίες αναφέρει τα εξής:

«Τα οικονομικά οφέλη που προσδοκά η εταιρεία μας πέραν του διόλου ευκαταφρόνητου ποσού των 4.000,00 ευρώ που έχει υπολογίσει από την εν λόγω σύμβαση, συνίστανται στη διατήρηση του κύκλου εργασιών της (καθόσον ήδη εκτελούμε την τρέχουσα σύμβαση καθαριότητας του ...), στη διατήρηση της φήμης της και του πελατολογίου της, στη βελτίωση της επιχειρηματικής εικόνας της, καθότι με την διατήρηση του εν λόγω έργου η εταιρεία μας αποκτά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, ιδίως από πλευράς τεχνικής ικανότητας, εμπειρίας και αξιοπιστίας,, ενώ παράλληλα επιτυγχάνουμε βελτίωση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της εταιρείας μας. Η στόχευση της εταιρείας μας για διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης, μέσα από την ανάληψη πληθώρας έργων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού, στο σύνολο των περιφερειών της χώρας, όπου η εταιρεία μας δραστηριοποιείται, εξυπηρετείται σημαντικά από τη διατήρηση της σχετικής εμπειρίας εκτέλεσης αντίστοιχων μεγάλων έργων, όπως αυτό του ..., καθώς αυτή ζητείτε στην πλειοψηφία των διαγωνισμών που συμμετέχει η εταιρεία μας. Ενδεικτικά αναφέρουμε την πρόσφατη διακήρυξη 657/2019 για την ανάληψη του έργου του καθαρισμού των κτιρίων του ..., όπου η σχετική εμπειρία σε παρόμοια έργα (καθαρισμός ΑΕΙ, ΤΕΙ και σχολικών κτιρίων οποιαδήποτε βαθμίδας), αποτελούσε απαραίτητη προϋπόθεση για τη έγκυρη συμμετοχή μας. Ακολουθείτο σχετικό απόσπασμα από την εν λόγω διακήρυξη: ....2. Ο Υποψήφιος Ανάδοχος ... πρέπει να έχει

Αριθμός απόφασης: 224/2020

εκτελέσει την τελευταία τριετία (2016, 2017, 2018) τουλάχιστον τρεις (3) ετήσιες συμβάσεις σε καθαρισμό παρομοίων εγκαταστάσεων (καθαρισμός ΑΕΙ, ΤΕΙ και σχολικών κτιρίων οποιαδήποτε βαθμίδας). Ο κάθε διαγωνιζόμενος πρέπει να προσκομίσει αντίγραφο των συμβάσεων αυτών που η κάθε μία σύμβαση να αφορά στον καθαρισμό επιφάνειας τουλάχιστον 30.000 τ.μ... Επιπρόσθετα, λόγω του ότι η εταιρεία μας εκτελεί έως σήμερα το έργο της καθαριότητας του ..., θα έχει μηδενικά έξοδα εκκίνησης- εγκατάστασης, σε περίπτωση ανάληψης του, διαθέτει ήδη τον τεχνικό εξοπλισμό που θα απαιτηθεί για την εκτέλεση του έργου, ο οποίος έχει ήδη αποσβεστεί, διαθέτει ήδη εκπαιδευμένο προσωπικό, ενώ σε μεγάλο βαθμό δεν θα χρειαστεί να προσλάβει επιπλέον προσωπικό ή να απολύσει υπάρχον προσωπικό. Τέλος, θα θέλαμε να σας αναφέρουμε ότι το ... αποτελεί για την εταιρεία μας έναν εξαιρετικά αξιόπιστο και υγιή πελάτη, ο οποίος διαθέτει ιδιαίτερα υψηλή πιστοληπτική διαβάθμιση, εξασφαλίζοντας στην έως σήμερα συνεργασία μας την απρόσκοπτη ροή των πληρωμών των παρεχόμενων υπηρεσιών μας, συντελώντας με αυτόν τον τρόπο στην εξάλειψη του κόστους κεφαλαίου και επιτρέποντας μας να περιορίσουμε το προσδοκώμενο όφελος από την εκτέλεση του έργου.». Σύμφωνα με τις αρ. ΑΕΠΠ 715-716/2018 (σκ. 40 σελ. 42): « Επειδή, όσον αφορά στο δηλωθέν εργολαβικό όφελος, έχει κριθεί νομολογιακά ότι ως τέτοιο, μπορεί να θεωρηθεί και η αύξηση του ετήσιου κύκλου εργασιών του οικονομικού φορέα και η βελτίωση γενικώς της φήμης του, καθώς και η ωφέλεια από την εξοικονόμηση καταβολής των προβλεπόμενων στον νόμο επιδομάτων και αποζημιώσεων από την πιθανή απόλυση του προσωπικού της (ΔιοικΕφΘεσ. 237/2011). Συνεπώς, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας, η οικονομική προσφορά της εν λόγω εταιρίας, αν και σ' αυτήν έχει οριστεί ένα οριακό περιθώριο, θετικού πάντως εργολαβικού κέρδους, ανεξάρτητα αν τούτο προσεγγίζει τα όρια του μηδενικού, δεν είναι «ασυνήθιστα χαμηλή». Υπό τα δεδομένα αυτά κι εφόσον τα προσδιοριστικά στοιχεία, που επιδρούν στη διαμόρφωση του ύψους του εργολαβικού κέρδους, δεν ορίζονται στο Ν. 3863/2010, ο καθορισμός του ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζόμενου να οργανώνει κατά τρόπο θεμιτό την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, σχετίζεται δε με τη δυναμικότητα της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο. Συνεπώς, όλα τα ανωτέρω στοιχεία,

Αριθμός απόφασης: 224/2020

καθιστούν την προσφορά της παραδεκτή, καθόσον οι εξαιρετικές περιστάσεις, που αναφέρονται στις διευκρινίσεις που χορηγήθηκαν, τεκμηριώνουν επαρκώς την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και το προσδοκώμενο επιχειρηματικό, ιδίως, όφελος (ΣΤΕ Ε.Α. 328/2013, ΔιοικΕφΘεσ. 68/2014, 292/2013, ΔιοκΕφΑθ. 810/2012, 312/2015 κλπ). Ως προς το κόστος αναλωσίμων, η Εταιρεία με το οικ. αρ. πρωτ. 16575/13.12.2019 έγγραφο, παρείχε διευκρινίσεις, στις οποίες αναφέρει τα εξής: «Σχετικά με το ποσό που υπολογίζει η εταιρεία μας για τα αναλώσιμα υλικά, ύψους 14.928,54€, που θα διαθέσει κατά την εκτέλεση του έργου θα θέλαμε να σας διευκρινίσουμε τα κάτωθι: Η εταιρεία μας εκτός τον κλάδο της παροχής υπηρεσιών στον οποίο δραστηριοποιείται επί σειρά ετών, έχει επεκτείνει το τελευταίο διάστημα, τη δραστηριοποίηση της και στο εμπόριο αναλωσίμων υλικών καθαρισμού και ειδών προσωπικής υγιεινής. Οι προμηθευτές της είναι κατά κύριο λόγο εργοστάσια παρασκευής, αποφεύγοντας τους μεσάζοντες. Οι τιμές τις οποίες επιτυγχάνει η εταιρεία μας για τα συγκεκριμένα προϊόντα, είναι ιδιαίτερα χαμηλές και στο πλαίσιο της καλής μας συνεργασίας έχουμε μετακυλήσει προς το ..., κατά τη σύνταξη της οικονομικής μας προσφοράς, τις εκπτώσεις τις οποίες έχουμε επιτύχει. Σχετικά με τα παραπάνω επισυνάπτουμε επιστολές από τους προμηθευτές μας». Στη συνέχεια, η Επιτροπή με το αρ. 16621/18.12.2019 έγγραφο ζήτησε από την Εταιρεία πλήρη ανάλυση του μηνιαίου κόστους των αναλωσίμων υλικών συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ποσοτήτων όλων των υλικών που θα χρησιμοποιούσε εάν αναλάμβανε το έργο. Η Εταιρεία με το οικ. αρ. πρωτ. 16788/18.12.2019 έγγραφο της, εκτός των διευκρινίσεων κατέθεσε και τιμολόγια αγοράς υπάρχοντος stock αναλωσίμων που τεκμηριώνουν την κοστολόγηση του εύλογου ποσού των 14.928,54 ευρώ της προσφοράς και πίνακα με τις εκτιμώμενες ποσότητες που θα καταναλωθούν, το συνολικό τους κόστος, τις ποσότητες του υπάρχοντος stock και το κόστος αγοράς των ποσοτήτων που η εταιρεία δεν διαθέτει σε στοκ, το οποίο κόστος έχει υπολογιστεί και στην οικονομική προσφορά της. Σύμφωνα με τις αρ. ΑΕΠΠ 715-716/2018 (σκ. 31 σελ. 23): «31. Επειδή, ο διαγωνιζόμενος οικονομικός φορέας δύναται να επικαλεστεί για τη δικαιολόγηση της οικονομικής προσφοράς του, τη διάθεση αποθεμάτων αναλωσίμων ή υπολοίπων από γενικές και μεγάλου όγκου παραγγελίες αναλωσίμων, των οποίων το κόστος έχει τυχόν ήδη αποσβεσθεί στο πλαίσιο άλλων δραστηριοτήτων ή έχει ενσωματωθεί στην κοστολόγηση άλλων

Αριθμός απόφασης: 224/2020

συμβάσεων (δημοσίων ή ιδιωτικών) ή έχει, σε κάθε περίπτωση, αποπληρωθεί ήδη προ της επίδικης προσφοράς του, με αποτέλεσμα να έχει επιβαρυνθεί με αυτό χωρίς, όμως, να τα έχει χρησιμοποιήσει και να παραμένουν αναξιοποίητα (ΕΛΣυν VI Τμ. 240/2007)». Επίσης, οι πρόσθετες διευκρινίσεις της εταιρείας έχουν ως εξής: «Σχετικά με το ποσό που υπολογίζει η εταιρεία μας για τα αναλώσιμα υλικά, ύφους 14.928,54€, θα θέλαμε να διευκρινίσουμε ότι εξαιτίας της εποχικότητας που παρατηρείται κατά την εκτέλεση του έργου, η οποία σαφώς σχετίζεται με την κατανάλωση κυρίως των ειδών προσωπικής υγιεινής, η αναγωγή του ανωτέρω ποσού σε μηνιαία βάση δεν είναι αντιπροσωπευτική. Πιο συγκεκριμένα παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια του έτους σε μεγάλο βαθμό νεκρά διαστήματα, ως είναι η περίοδος των Χριστουγέννων, του Πάσχα και το καλοκαίρι, έπειτα από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου. Αντίστοιχα παρουσιάζονται και περίοδοι με αυξημένη κατανάλωση, όπως είναι τα υπόλοιπα διαστήματα του έτους. Δεδομένων των παραπάνω ο υπολογισμός μας δεν έχει γίνει σε μηνιαία βάση, ως αναφέρετε στο έγγραφο σας με αρ.πρωτ. 16621 -13/12/2019, αλλά σε ορίζοντα διετίας ως και το προκηρυχθέν έργο. Η εταιρεία μας, ως αναφέραμε και σε προγενέστερη παροχή διευκρινίσεων μας, εκτός τον κλάδο της παροχής υπηρεσιών στον οποίο δραστηριοποιείται επί σειρά ετών, έχει επεκτείνει το τελευταίο διάστημα, τη δραστηριοποίηση της και στο εμπόριο αναλωσίμων υλικών καθαρισμού και ειδών προσωπικής υγιεινής. Οι προμηθευτές της είναι κατά κύριο λόγο εργοστάσια παρασκευής, αποφεύγοντας τους μεσάζοντες. Οι τιμές τις οποίες επιτυγχάνει η εταιρεία μας για τα συγκεκριμένα προϊόντα, είναι ιδιαίτερα χαμηλές και στο πλαίσιο της καλής μας συνεργασίας έχουμε μετακυλήσει προς το ..., κατά τη σύνταξη της οικονομικής μας προσφοράς, τις εκπτώσεις τις οποίες έχουμε επιτύχει. Σχετικά με τα παραπάνω επισυνάπτουμε επιστολές από τους προμηθευτές μας. Επιπρόσθετα η εταιρεία μας στο πλαίσιο της εκτέλεσης πληθώρας έργων ανά την ελληνική επικράτεια και προ κειμένου να επιτυγχάνει καλύτερες τιμές μέσα από τη στοχοποίηση ποσοτήτων που θέτουν ως γνωστό οι προμηθεύτριες εταιρείες, διατηρεί αποθέματα αναλωσίμων καθαρισμού και ειδών προσωπικής υγιεινής από γενικές και μεγάλου όγκου παραγγελίες αναλωσίμων, των οποίων το κόστος έχει ήδη αποσβεσθεί στο πλαίσιο άλλων δραστηριοτήτων και έχει ενσωματωθεί στην κοστολόγηση άλλων συμβάσεων (δημοσίων ή ιδιωτικών). Το συγκεκριμένο stock αναλωσίμων έχει αποπληρωθεί ήδη προ της υποβολής της προσφοράς

Αριθμός απόφασης: 224/2020

μας και παραμένει αναξιοποίητο χωρίς να έχει καταναλωθεί. Σχετικά με τα παραπάνω έχει αποφανθεί το Ελ.Συν,Ν/Ι κλιμ,τμ.240/2007». Κατόπιν όλων των ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε, εντός των ορίων της διακριτικής ευχέρειας που της παρέχει ο νόμος.».

17. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 313 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές» Ν. 4412/2016 με το οποίο ενσωματώνεται η αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 84 της Οδηγίας 2014/25/Ε (L 94) (βλ. αντίστοιχα το άρθρο 88 Ν. 4412/2016 με το οποίο μεταφέρθηκε το άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (L 94)): «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας 10 ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης του αναθέτοντος φορέα, την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων, για την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 336, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα. 3. Ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτοντες φορείς απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 253. 4. ... 5. ... 6. ... 7. Στις συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, μπορεί να εκδίδονται εγκύκλιοι του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μίας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την

Αριθμός απόφασης: 224/2020

εκτίμηση των παρεχόμενων κατά τα ανωτέρω εξηγήσεων. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλίνει από τα οριζόμενα στις ανωτέρω εγκυκλίους, μετά από ειδική αιτιολόγηση με απόφαση του αρμοδίου οργάνου».

18. Επειδή η νομική αντιμετώπιση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών στους δημόσιους διαγωνισμούς έχει χαρακτηριστικά αναδειχθεί μέσα από τις αποφάσεις του ανωτάτου δημοσιονομικού Δικαστηρίου σύμφωνα με την πάγια νομολογία του οποίου: Α) ΕΣ (VI Τμήμα) Πράξη 240/2007 σκέψη III: «... υφίσταται δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής να αιτείται την αιτιολόγηση κάθε προσφοράς που κρίνεται από αυτήν ως ασυνήθιστα χαμηλή. Τέτοια προσφορά αυτονόητα είναι η μηδενική οικονομική προσφορά [για το εργολαβικό κέρδος] σε κατηγορία που από τη διακήρυξη του διαγωνισμού προβλέπεται ως συγκρίσιμη για την ανάδειξη του αναδόχου. Κατά την περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να ζητήσει τη σχετική οικονομική αιτιολόγηση της μηδενικής προσφοράς, χωρίς ωστόσο να δικαιούται να κρίνει ως απορριπτέα ευθύς εξαρχής την προσφορά αυτή. Εάν όμως, ο διαγωνιζόμενος που υπέβαλε τη μηδενική προσφορά δεν καταφέρει να αιτιολογήσει το μηδενικό της ύψος, υποβάλλοντας στην κρίση της αναθέτουσας αρχής οικονομικά στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει με σαφήνεια και ακρίβεια η δυνατότητα της εταιρείας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ποιοτικά αναμενόμενη, ποσοτικά επαρκή και χρονικά έγκαιρη παροχή των υπηρεσιών, αποδεικνύοντας συγχρόνως ότι από τη συμμετοχή της στον επίμαχο διαγωνισμό κομίζεται ένα κάποιο -έστω μικρό, αλλά διακριτά υπαρκτό - όφελος για αυτήν, ώστε να δικαιολογείται, κατά τη λογική του μέσου συνετού ανθρώπου, η συμμετοχή της στη συγκεκριμένη εμπορική δραστηριότητα, η οποία θα πρέπει να στοχεύει εξ ορισμού σε κάποιο οικονομικό κέρδος, τότε, η προσφορά της εταιρείας αυτής είναι απορριπτέα. Β) ΕΣ (VI Τμήμα) Πράξη 257/2007 σκέψη II: «... απαγορεύουν τη ρύθμιση και τη διοικητική πρακτική ενός κράτους μέλους, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να απορρίψει ως ασυνήθιστα χαμηλές τις προσφορές που περιλαμβάνουν ποσοστό έκπτωσης μεγαλύτερο του κατωφλίου ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, λαμβάνοντας αποκλειστικά υπόψη τις δικαιολογήσεις των προτεινόμενων τιμών (...) χωρίς να παρέχεται η δυνατότητα (...) [στους διαγωνιζόμενους] να προβάλλουν την άποψή τους, μετά από το άνοιγμα των φακέλων, ως προς τα στοιχεία των προτεινόμενων τιμών, τα οποία

Αριθμός απόφασης: 224/2020

έδωσαν λαβή σε υπόνοιες», δοθέντος ότι «αποτελεί πάγια νομολογία ότι το κοινοτικό δίκαιο απαγορεύει τον αυτόματο αποκλεισμό [automatic exclusion] από τους διαγωνισμούς για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων ορισμένων προσφορών που καθορίζονται βάσει μαθηματικού κριτηρίου», ενώ αντιθέτως «δεν απαγορεύει, καταρχήν, να χρησιμοποιείται το μαθηματικό κριτήριο, όπως είναι το κατώφλι ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς (...), εφόσον πάντως το αποτέλεσμα στο οποίο καταλήγει η εφαρμογή του κριτηρίου αυτού δεν έχει άκαμπτο χαρακτήρα και εφόσον τηρείται η απαίτηση για έλεγχο των προσφορών αυτών, κατόπιν ακρόασης των ενδιαφερόμενων υποψηφίων .» (βλ. ΔΕΚ αποφάσεις της 27.11.2001, IMPRESA LOMBARDINI SPA, IMPRESA ING. MANTOVANI SPA / ANAS - ENTE NAZIONALE PER LE STRADE, ειδικά σκέψεις ΕΕΕυρΔ 2002:102 επ.). Στο πλαίσιο αυτό, η διακήρυξη του διαγωνισμού, δε δύναται να προβλέπει ότι αποκλείονται αυτόματα από τον σχετικό διαγωνισμό οι προσφορές που καθορίζονται βάσει μαθηματικού κριτηρίου ως ασυνήθιστα χαμηλές, αντί να υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή να ακολουθεί την ως άνω διαδικασία ακρόασης του διαγωνιζόμενου που προσφέρει την ασυνήθιστα χαμηλή αυτή προσφορά, τέτοιος δε όρος της διακήρυξης είναι ανίσχυρος». Γ) ΕΣ (Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως) 3876/2014 σκέψη II: «Από τις διατάξεις των άρθρων 46, 48 και 55 του ΠΔ 59/2007 “Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ ‘περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών’, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε” (ΦΕΚ Α' 63), συνάγεται ότι δεν απαγορεύεται, καταρχήν, η χρησιμοποίηση ενός μαθηματικού κριτηρίου (κατωφλίου) για τον προσδιορισμό των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, εφόσον, πάντως, η εφαρμογή του κατωφλίου αυτού δεν οδηγεί σε αυτόματη απόρριψη των προσφορών που το υπερβαίνουν, αλλά παρέχεται η δυνατότητα ακρόασης των ενδιαφερομένων, προκειμένου να αποδείξουν τη φερεγγυότητα της προσφοράς τους (βλ. ΔΕΕ C-599/10, SAG ELV Slovensko, σκέψεις 28-29• C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani, σκέψεις 44-55, 67-73• C-103/88, Fratelli Costanzo, σκέψεις 18-21• ΕΣ (VI Τμήμα) 19/2014, 1664, 3016/2012, 3134/2009, 257/2007, 104/2004, ΣτΕ 4035/2008, 2181/2004 κ.ά.)».

19. Επειδή, κατόπιν της κατά τα ως άνω αποδοχής του πρώτου λόγου της προσφυγής, όπως εκτέθηκε αναλυτικώς στην σκέψη 14 της παρούσας, η

Αριθμός απόφασης: 224/2020

οποία στηρίζει αυτοτελώς την υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απορρίψει κατά δεσμία αρμοδιότητα την προσφορά της παρεμβαίνουσας, η τυχόν αποδοχή ή απόρριψη των λοιπών σχετικών λόγων από την Α.Ε.Π.Π., κατ' ουδένα τρόπο μεταβάλλει την ως άνω διαληφθείσα δεσμία αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής να απορρίψει την προσφορά της. Συνακόλουθα, ο δεύτερος λόγος προσφυγής, σύμφωνα με τον οποίο η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας είναι ασυνήθιστα χαμηλή, προβάλλεται αλυσιτελώς. Σε κάθε περίπτωση όμως από την μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή ζήτησε δύο φορές από την παρεμβαίνουσα να τεκμηριώσει την ανάλυση της οικονομικής της προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 88 του Ν.4412/2016. Κατόπιν αυτού η παρεμβαίνουσα κατέθεσε το από 13.12.2019 έγγραφο της, στο οποίο παρείχε διευκρινήσεις σχετικά με το εργολαβικό κέρδος της και το κόστος αναλώσιμων. Η αναθέτουσα αρχή, μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, έχει κατ' αρχήν διακριτική ευχέρεια, κατ' εκτίμηση ιδίως της απόκλισης της οικονομικής προσφοράς εκάστου διαγωνιζομένου από την προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου, αλλά και σε συνδυασμό με τις λοιπές υποβληθείσες οικονομικές προσφορές να χαρακτηρίσει συγκεκριμένη οικονομική προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, πλην όμως, υποχρεούται πριν απορρίψει την προσφορά αυτή να ζητήσει από τον προσφέροντα να αποδείξει την αξιοπιστία και τη σοβαρότητα της οικονομικής προσφοράς του, ζητώντας τις διευκρινίσεις που εκείνη κρίνει σκόπιμες, να εκτιμήσει την ορθότητα και το λυσιτελές των εξηγήσεων που παρείχε ο ενδιαφερόμενος και να εκδώσει αιτιολογημένη απόφαση σχετικά με την απόρριψη ή μη της οικονομικής προσφοράς (πρβ. απόφαση ΠΕΚ της 25ης Φεβρουαρίου 2003 στην υπόθεση T-4/2001, Renco SpA, σκ. 75 και 76, απόφαση ΔΕΚ της 27ης Νοεμβρίου 2001 στις υποθέσεις C-285/1999 και C-286/1999, Impresa Lombardini SpA- Impresa Generale de Costruzioni και Impresa Ing. Mantovani SpA, σκ. 53-55, Ε.Σ. Τμ. VI 525/2018, 2998, 19/2014, 3202, 2752, 584/2011, Ε' Κλιμ. 387/2018, πρβλ. ΣτΕ 1425/2005, Ε.Α. ΣτΕ 45/2008, 1159/2007). Εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση αιτιολογημένα έκρινε ότι οι διευκρινήσεις που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα ήταν σαφείς και επαρκείς και ως εκ τούτου η προσφορά της δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε πίνακα όπου αναλυτικά ανέφερε την κατά είδος ποσότητα των αναλώσιμων που επρόκειτο να χρησιμοποιήσει και

Αριθμός απόφασης: 224/2020

προσκόμισε αποδεικτικά εμπορικών συμφωνιών από τα οποία προκύπτει ότι πρόκειται να τα αποκτήσει σε χαμηλή τιμή. Επίσης υπέβαλε 169 τιμολόγια που αναγράφουν την ποσότητα και την αξία των αναλώσιμων που υπάρχουν αποθηκευμένα στις εγκαταστάσεις της. Η προσφεύγουσα όφειλε να προβεί σε ειδικούς ισχυρισμούς από τους οποίους να προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη, όσον αφορά την αποδοχή των διευκρινήσεων της παρεμβαίνουσας, γεγονός το οποίο δεν έπραξε. Οι προβληθέντες ισχυρισμοί της προσφεύγουσας δεν παρίστανται ουσιώδεις, διότι στηρίζονται σε αναπόδεικτους και ως εκ τούτου αυθαίρετους υπολογισμούς (ΕΑ ΣΤΕ 127/2009). Κατόπιν των ανωτέρω ο δεύτερος λόγος της προσφυγής είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

20. Επειδή, πάντως, σύμφωνα με το άρθρο 106 «Ματαίωση διαδικασίας» του Ν. 4412/2016 «... 3. *Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη*». Επομένως, ανεξαρτήτως, των προβαλλόμενων με την προσφυγή λόγων, βάσει της αρχής της νομιμότητας, η ανάκληση των παράνομων ατομικών διοικητικών πράξεων (ή των ατομικών γενικού περιεχομένου) γίνεται ελεύθερα από τη διοίκηση (ΔΕΦΑθηνών 225/2018, ΕΑ ΣΤΕ 127/2015, 56/2008), ανεξάρτητα από το εάν από τις πράξεις αυτές έχουν απορρεύσει δικαιώματα των διοικουμένων, εφόσον πραγματοποιηθεί εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την έκδοση της πράξης και άρα από την απόκτηση των δικαιωμάτων από πλευράς διοικουμένων, καθώς προφανείς λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιτάσσουν, καταρχήν, την τήρηση της νομιμότητας, κατά τη διαδικασία των διαγωνισμών για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, ώστε να γίνεται η ανάθεση σε νομίμως επιλεγέντα ανάδοχο (βλ. ενδεικτικά ΕΑ ΣΤΕ 840/2008).

21. Επειδή, περαιτέρω, έχει κριθεί ότι η μη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να συγκρίνει με ασφαλή τρόπο τις οικονομικές προσφορές οδηγεί σε ματαίωση της διαγωνιστικής διαδικασίας (ΣΤΕ 923/2016, 123/2015, πρβλ. ΕΑ 103,104,105 /2018, ΕΑ 123/2015, 247/2005, 960/2007, ΣΤΕ 4100/2010, πρβλ ΑΕΠΠ 680/2018). Συνακόλουθα, σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή θεωρεί, ότι - λόγω της γενικής διατύπωσης του επίμαχου όρου, ο οποίος

Αριθμός απόφασης: 224/2020

παρέχει τη δυνατότητα στους διαγωνιζόμενους να δηλώσουν διαφορετικές ημέρες και ώρες εργασίας – οι οικονομικές προσφορές των διαγωνιζομένων είναι μη συγκρίσιμες, δύναται, κατά τα ανωτέρω, να προβεί στη ματαίωση του διαγωνισμού.

22. Επειδή, κατ' ακολουθία, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

23. Επειδή, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η παρέμβαση.

24. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να επιστραφεί (άρθρο 363 Ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση ως απαραδέκτως ασκηθείσα.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της παρεμβαίνουσας.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου ποσού €4.722,00 με κωδικό ...

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 06 Φεβρουαρίου 2020 και εκδόθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ευαγγελία Μιχολίτση

Φωτεινή Μαραντίδου